

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 763/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen elinkeinoelämän toimintaedellytysten mahdollistamisesta koronaepidemian aikana ja sen jälkeen

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Jussi Wihonen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 763/2020 vp:

Kun koronaepidemian kanssa joudutaan elämään vielä pitkään, niin mitä suunnitelmia on tehty eri skenaarioille epidemian kehittymisen suhteen,

miten elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä aiotaan turvata epidemian eri vaiheissa, jotta toiminta on mahdollista koronan aikana ja sen jälkeen ja

käydäänkö elinkeinoelämän kanssa keskustelua koronan kehittymisestä ja varautumisesta tulevalle vuodelle, jotta toimijat osaavat varautua eri skenaarioihin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Työ- ja elinkeinoministeriö seuraa aktiivisesti talouden kehitystä ja yritysten toimintaedellytyksiä koronatilanteessa. Seuranta perustuu valtioneuvoston tilannekeskuksen päivittäin toimittamaan koronatilanneseurantaan, minkä lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö tuottaa omaa tilannekuvaa työllisyyden, yritysrahoituksen, suomalaisen elinkeinoelämän ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Seurantatietoa julkaistaan kuukausittain ministeriön verkkosivuilla, jotta se palvelisi laajasti elinkeinoelämää ja muita sidosryhmiä. Pitkän aikavälin ennakointia ja laajaa valtioneuvoston yhteistä skenaariotyötä tehdään hallituksen tulevaisuusselontekoa varten.

Hallituksen päätöksenteko pohjautuu valtioneuvoston skenaariotyöhön, yhteiskunnalliseen vuoropuheluun ja analyysin pohjalta tehtäviin ratkaisuesityksiin. Päätöksiä tehdään taloudellisia, terveydellisiä ja yhteiskunnallisia vaikutuksia tasapainottaen. Tukitoimien lisäksi olennaista on, että pandemiatilanteen vaatimat rajoitukset yritysten toiminnalle ovat oikea-aikaisia ja tarkoituksenmukaisesti rajattuja. Tätä tukevat hybridistrategien mukainen alueellinen harkinta ja rajoitusten muuttaminen epidemiatilanteen kehittyessä.

Hallitus on vuonna 2020 päättänyt poikkeuksellisessa tilanteessa mittavista toimenpiteistä yritysten, yrittäjien ja muiden talouden toimijoiden tukemiseksi. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla yrityksiä ovat rahoittaneet Finnvera, Business Finland, ELY-keskukset ja Teollisuusinvestointi. Tämän lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö on toiminut valtionapuviranomaisena kunnille

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 763/2020 vp

yksinyrittäjien tukemiseksi myönnettävän valtionavustuksen osalta. Ravitsemisyrietykset ovat saaneet hyvitystä toiminnan rajoittamisesta ja uudelleentyöllistämisen tukea. Kesällä käynnistettiin myös yrityksille suunnattu kustannustuki korvaamaan vaikeasti sopeutettavia kiinteitä kustannuksia ja palkkamenoja. Kustannustukea jatketaan havaitut puutteet korjattuna hallituksen linjauksen 29.9.2020 mukaisesti. Lakimuutokset pyritään saamaan voimaan joulukuussa 2020 ja kustannustuen haku avattaisiin joulukuun lopussa. Osaltaan yritysten tilannetta ovat helpottaneet työmarkkinajärjestöjen ehdotuksiin perustuvat työlainsäädännön ja sosiaaliturvajärjestelmän muutokset sekä esimerkiksi konkurssi- ja ulosottomenettelyihin tehdyt muutokset.

Tähän mennessä epidemian suhteellisen onnistuneen hallinnan lisäksi elinkelpoisten yritysten konkurseja ja irtisanomisia on onnistuttu paljolti estämään. Koronaepidemian pitkittyessä niin kotimaassa kuin kansainvälisesti monen yrityksen tilanne on vaikea, ja hallituksen on suhtauduttava ongelmiin entistä pitkäikäisempinä. Tällöin korostuu jo hallitusohjelmassa sovittujen ohjelmien toteuttaminen ja kehittäminen sekä uudet yritysten kilpailukykyä parantavat toimet. Hallitusohjelman keskeisimmät ohjelmat yritysten kasvun, uudistumisen ja kilpailukykyyn tukemiseksi ovat TKI-tiekartta, viennin ja kansainvälisen kasvun ohjelma, yrittäjyysstrategia sekä kotimaisen omistajuuden ohjelma. Budjettiriihessä päätettyihin uusiin toimenpiteisiin lukeutuu myös Kesävaiva-ohjelma.

EU:n elpymispaketti hyödyntää merkittäväällä tavalla Suomen vientiteollisuuden uudistumista, kasvua ja kilpailukykyä. Suomen kestävä kasvun ohjelma EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksen tavoitteiden toteuttamiseksi tehdään yhteistyössä kansallisten ja alueellisten toimijoiden kesken. Ohjelman keskiössä ovat panostukset TKI-toimintaan, vihreään siirtymään ja digitalisaatioon. Valtioneuvosto antaa Suomen kestävä kasvun ohjelmasta selonteon eduskunnalle vuoden 2020 loppupuolella. Vihreää siirtymää edistäviä toimia täydentää myös Ilmastorahasto Oy (entinen Vake Oy). Lisäksi alueiden laaja-alaista elpymistä koronaepidemiasta tuetaan Suomen rakennerahasto-ohjelmasta sekä alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman ja pk-yritysten kehittämishankkeiden tukemisen määrärahoista.

Hallitus myös sopii kehysriiheen 2021 mennessä hallituskaudet ylittävistä teollisuuspoliittisesta strategiasta. Strategia sovitetaan yhteen hallituksen hiilineutraaliustiekartan ja teollisuuden vähähiilitiekarttojen toimeenpanon kanssa ja valmistellaan laajassa yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Toimenpiteitä yritysten kasvun ja kansainvälisen menestymisen tukemiseksi koronakriisissä ja sen jälkeen valmistelee kesällä perustettu Pekka Ala-Pietilän johtama riippumaton asiantuntijatyöryhmä. Ryhmä arvioi, mitä muutoksia tarvitaan lainsäädännössä, osaamisessa, julkisessa rahoituksessa ja yhteistyörakenteissa yritysten kilpailukykyyn ja inhimillisen ja muun pääoman säilyttämiseksi sekä osaamisen kehittämiseksi. Ryhmän toimeksianto jatkuu vuoden 2021 loppuun saakka.

TEM kuulee ja hyödyntää laajasti yritysten ja elinkeinoelämän järjestöjen näkemyksiä ja hallinnonalan yrityskontakteja. Elinkeinoelämän edustajat tuovat asiantuntemustaan useisiin TEM:n johtoryhmiin, kuulemistilaisuuksiin ja kyselyihin osana ministeriön normaalia työtä. TEM pitää

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 763/2020 vp

ensiarvoisen tärkeänä suunnitella toimenpiteet elinkeinoelämän palautetta kuunnellen ja yritysten toimintaedellytykset turvaten.

Helsingissä 4.11.2020

Elinkeinoministeri Mika Lintilä